

Sygn. akt VIII Gz 67/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Marek Tauer

Sędziowie: SSO Elżbieta Kala

SSO Wiesław Łukaszewski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 1 kwietnia 2015 r., sygn. akt GNc 180/15

postanawia:

- zmienić zaskarżone rozstrzygnięcie w ten sposób, że obniżyć zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.420,20 zł (jeden tysiąc czterysta dwadzieścia złotych dwadzieścia groszy) do kwoty 1.140,20 zł (jeden tysiąc sto czterdzieści złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego,
- oddalić zażalenie w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.420,20 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy podał, że powódka wniosła o zasądzenie od dłużnika kosztów postępowania zabezpieczającego w kwocie 540,20 zł oraz kwoty 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym. Przedłożyła przy tym prawomocne postanowienie komornika sądowego z dnia 29.01.2015 r., którym ustalono koszty wykonania zabezpieczenia na kwotę 540,20 zł. Sąd I instancji podkreślił, że na podstawie art. 745 § 1 kpc w związku z art. 770 kpc komornik ustala wyłącznie wysokość kosztów wykonania zabezpieczenia, natomiast o poniesionych kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Sąd Rejonowy podkreślił, że koszty postępowania zabezpieczającego obejmują wszelkie ponoszone w nim opłaty i wydatki oraz koszty zastępstwa związane z działaniem pełnomocnika lub działaniem samej strony. Istotne jest również wskazanie samej podstawy dla określenia wysokości kosztów zastępstwa. Podstawę tę stanowi w przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu I instancji, § 10 ust. 1 pkt 7 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Z przepisu tego wynika, że za prowadzenie sprawy egzekucyjnej (nie z nieruchomości) należy się 25 % stawki obliczonej na podstawie § 6. W rozpoznawanej sprawie będzie to zatem 600 zł.

Pozwany w zażaleniu zaskarżył w/w postanowienie w całości, podnosząc naruszenie przepisów:

1/ art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc i art. 745 § 1 kpc poprzez zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania zabezpieczającego, pomimo niecelowości ich poniesienia;

2/ art. 102 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc poprzez jego niezastosowanie, pomimo że pozwany nie dał powodów do wszczęcia postępowania zabezpieczającego, dokonał dobrowolnej wpłaty zabezpieczonych kwot, a tym samym wszczęcie i prowadzenie tego postępowania oraz ponoszenie związanych z tym kosztów nie było uzasadnione, a zatem zachodzi uzasadniony przypadek, pozwalający na odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami pomimo uwzględnienia powództwa;

3/ art. 745 kpc poprzez przyznanie powódce kosztów postępowania mimo niewykazania faktu ich poniesienia przez powódkę,

4/ art. 745 kpc w zw. a art. 45 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez przyznanie powódce kosztów zabezpieczenia w wysokości maksymalnej, pomimo dobrowolnej wpłaty przez pozwanego kwoty zabezpieczenia, a tym samym niewielkiego nakładu pracy organu postępowania (komornika) w związku z prowadzonym zabezpieczeniem, co uzasadnia obniżenie opłaty.

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie wniosku powódki o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego podlega częściowemu uwzględnieniu.

Skarżący zarzucił, że zasądzone zaskarżonym postanowieniem koszty postępowania zabezpieczającego nie były celowe, lecz wywołane pochopnym i nielojalnym działaniem wierzyciela (powódki). Ze stanowiskiem pozwanego nie sposób się jednak zgodzić.

W przedmiotowej sprawie pozwany nie zakwestionował roszczenia powódki, nie złożył zarzutów od nakazu zapłaty, który prawidłowo doręczono mu w dniu 21.01.2015 r. , wskutek czego orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 4 lutego 2015 r. Nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wywołuje jednak skutki prawne jeszcze przed jego uprawomocnieniem. W świetle bowiem art. 492 § 1 kpc stanowi on, inny niż postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, tytuł uprawniający do zabezpieczenia wykonania roszczeń, z tą jednak różnicą, że nie wymaga zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności. W sprawie niniejszej powódka, dysponując nieprawomocnym jeszcze nakazem zapłaty z dnia 19.01.2015 r. miała zatem podstawy prawne, aby wystąpić z wnioskiem do komornika sądowego o wszczęcie postępowania zabezpieczającego.

Nietrafny jest przy tym, w ocenie Sądu Okręgowego, zarzut pozwanego, iż nie dał powodów do wszczęcia postępowania zabezpieczającego. Zauważyć trzeba, że powódka przed procesem wzywała pozwanego do zapłaty spornej należności udokumentowanej fakturą VAT nr (...), pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (por. korespondencja mailowa z dnia 23.12.2014 r., k. 12). Pozwany na powyższe nie odpowiedział, w związku z czym powódka miała prawo pozostawać w przekonaniu, że jej należność nie zostanie przez dłużnika zaspokojona w sposób dobrowolny. Brak przy tym, w ocenie Sądu Okręgowego, podstaw do uwzględnienia argumentacji skarżącego, że wpłaciłby dobrowolnie całą kwotę niezwłocznie po otrzymaniu nakazu zapłaty (gdyby nie doszło do zajęcia jego rachunków), skoro pozwany nie uczynił tego na etapie przedsądowym, po wezwaniu do zapłaty. Dołączone do zażalenia potwierdzenie przelewu z dnia 19.12.2014 r. na kwotę 30.900,16 zł dotyczy zaś zapłaty należności wynikających z faktur nr (...) (pozostałość) oraz (...) (częściowo), a nie należności, wynikającej z faktury nr (...) w oparciu o którą powódka dochodzi przedmiotowego roszczenia.

W konsekwencji, w przedmiotowym stanie faktycznym, przyjąć trzeba, że Sąd Rejonowy prawidłowo - co do zasady - obciążył pozwanego kosztami postępowania zabezpieczającego, które były niezbędne dla celowego dochodzenia praw powódki. Umknęło jednak Sądowi I instancji, iż wierzyciel we wniosku z dnia 11.02.2015 r. (k.37-38) wniósł o przyznanie kwoty 1.140,20 zł, a nie kwoty 1.420,20 zł. Wyjście przez Sąd Rejonowy ponad żądanie wierzyciela stanowiło zatem uchybienie procesowe - naruszenie przepisu art. 321 § 1 kpc.

Mając na względzie powyższą okoliczność, Sąd Okręgowy zobowiązany był zmienić zaskarżone postanowienie i obniżyć zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.420,20 zł do kwoty 1.140,20 zł, co uczynił na podstawie art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc (pkt 1 sentencji).

Dalej idące zażalenie Sąd Okręgowy oddalił natomiast na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc (pkt 2 sentencji). Sąd Okręgowy zważył, że wierzyciel przedłożył postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 29.01.2015 r. w sprawie KM 882/15, którym ustalone zostały koszty postępowania w przedmiocie wykonania zabezpieczenia w kwocie 540,20 zł (k.26). Orzeczenie to jest prawomocne. Postanowienie dotyczące ustalenia przez komornika kosztów w przedmiocie wykonania zabezpieczenia nie zostało zaskarżone skargą na czynności komornika (art. 767 § 1 kpc), tak więc sama wysokość tych kosztów nie mogła już być przedmiotem oceny Sądu Rejonowego, ani Sądu Okręgowego. Sąd orzekający w sprawie nie mógł badać prawidłowości postanowienia komornika o ustaleniu wysokości kosztów wykonania zabezpieczenia.

Nie ulega ponadto wątpliwości, że w myśl art. 770 kpc komornik jako organ egzekucyjny wiążąco ustala jedynie należne mu koszty wykonania zabezpieczenia, pozostałe zaś koszty ustala sąd. Sąd jest zatem związany postanowieniem komornika co do wysokości kosztów ustalonych na zasadzie art. 770 kpc. Sprzeczne z treścią art. 745 § 1 kpc byłoby przyjęcie, że w postępowaniu zabezpieczającym komornik może ustalić wysokość kosztów innych niż mu należne, bowiem stanowiłoby to wkroczenie w zakres kompetencji sądu (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2013 r. III CZP 12/13, postanowienie z dnia 15 kwietnia 2011 r., III CZP 13/11 (Biul. SN 2011/4) oraz wyrok z dnia 3 lutego 2011 r., I CNP 36/10).

Komornik w sprawie niniejszej w sposób nieuprawniony ustalił zatem koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zabezpieczającym w kwocie 600 zł. Wątpliwości Sądu nie budził jednak udział pełnomocnika wierzyciela - adwokata P. W. w postępowaniu zabezpieczającym. Powyższa okoliczność wynika bowiem wprost z treści postanowienia komornika z dnia 19.01.2015 r. Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo przyznał wierzycielowi zwrot kwoty 600 złotych tytułem wynagrodzenia radcy prawnego. Błędnie jednak Sąd I instancji powołał się w swym uzasadnieniu na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Zastosowanie w sprawie znajdzie bowiem § 11 ust 7 in fine w związku z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Rozporządzenie to nie przewiduje wprost stawek wynagrodzenia za postępowanie zabezpieczające, zatem stosownie do reguły wyrażonej w § 5 rozporządzenia należy zastosować stawki w sprawach o najbardziej zbliżonym charakterze. Za takie sprawy należy przyjąć określone w § 11 ust. 7 sprawy egzekucyjne. W niniejszej sprawie postępowanie zabezpieczające ograniczyło się do zajęcia rachunków bankowych. Zatem wynagrodzenie adwokata wynosi 25% stawki minimalnej określonej w § 6 pkt 5 to jest kwotę 600 złotych.